

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15015524	CPR Plurilingüe Vilas Alborada	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Descubrimiento e exploración da contorna	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	13
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	14
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	14
6. Medidas de atención á diversidade	14
7.1. Concreción dos elementos transversais	15
7.2. Actividades complementarias	15
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	16
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	17
9. Outros apartados	17

1. Introducción

Con esta área preténdese favorecer o proceso de descubrimento, observación e exploración dos elementos físicos e naturais da contorna(especialmente do noso propio barrio de San Pedro) concibindo este como un elemento provocador de emocións e sorpresas, e tratando de que, xunto co seu progresivo coñecemento, nenos e nenas vaian adoptando e desenvolvendo actitudes de respecto e valoración sobre a necesidade de coidalo e protexelo.

A área adquire sentido desde a complementariedade coas outras dúas, e así terán que interpretarse nas propostas didácticas: desde a globalidad da acción e das aprendizaxes.

As competencias específicas da área oriéntanse, por tanto, ao desenvolvemento do pensamento e das estratexias cognitivas a través do proceso de descubrimento da contorna física e natural. Con iso refórzase a súa disposición para indagar, poténciase unha actitude progresivamente cuestionadora e anímase a propoñer solucións diversificadas. Preténdese, en conclusión, potenciar a curiosidade infantil cara á contorna (en 3 anos limitarémonos à contorna máis próxima, tendas de barrio, parques, xardíns, monumentos próximos...) así como estimular unha disposición activa cara ao seu coñecemento, propiciando ademais a evolución desde o plano individual cara ao colectivo: por unha banda, avanza, a través dun enfoque coeducativo, desde a satisfacción dos intereses persoais cara á toma en consideración dos intereses do grupo; por outra, desde a aprendizaxe individual cara ao cooperativo.

O alumnado, alentado polo interese e a emoción, participará con iniciativa propia en situacións de aprendizaxe nas que interaccionará con obxectos, espazos e materiais. Mentres manipula, observa, indaga, proba, identifica, relaciona, analiza, comproba, razoa.. e descubrirá as calidades e atributos dos elementos da contorna máis próxima (aproveitaremos visitas aos parques próximos ao centro, coma Bonaval ou Belvís). Así mesmo, experimentará e despreparará progresivamente destrezas sinxelas propias do método científico e do pensamento computacional e de deseño. Ademais, utilizará as diferentes linguaxes e formas de expresión para acompañar as súas accións, autorregularse, compartir a súa sorpresa e a súa emoción ante un achado, formular ideas ou preguntas e contar ou representar as súas interpretacións ou conclusións. Todo iso nun contexto suxestivo e divertido que estimulará, sen forzala, a súa curiosidade por entender o que lle rodea e animaralle a expor solucións creativas e orixinais para responder os retos que se expoñen.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar as características de materiais, obxectos e coleccións e establecer relacións entre eles, mediante a exploración, a manipulación sensorial, o manexo de ferramentas sinxelas e o desenvolvendo das destrezas lóxico-matemática para descubrir e crear unha idea cada vez máis complexa do mundo.	1		1	1	1		1	
OBX2 - Desenvolver, de maneira progresiva, os procedementos do método científico e as destrezas do pensamento computacional, a través de procesos de observación e manipulación de obxectos, para iniciarse na interpretación da contorna e responder de forma creativa ás situacións e aos retos que se presenten.	1		1	1	1		1	
OBX3 - Recoñecer elementos e fenómenos da natureza amosando interese polos hábitos que inciden sobre ela para apreciar a importancia do uso sostible, o coidado e a conservación da contorna na vida das persoas.	1			1				1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar as características e funcións dos grupos e organizacións da comunidade, apreciando algúns elementos significativos propios da cultura galega como base para a construción da identidade social desde o coñecemento e a valoración das particularidades do mundo circundante.	1	1		1		1		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Coñecémonos. Adaptación	Esta primeira UDI do curso céntrase na incorporación ao centro dos novas alumnos e alumnas, centrándose no período de adaptación e integración no grupo. A finalidade última é que o alumnado sexa partícipe de todo o que sucede na aula, tal como sucederá ó longo de todo o curso, xa que participará na toma de decisións ó respecto de "como será a súa aula", participando na reelaboración de rexistros, normas, organización dos espazos.. Deste xeito os diferentes recantos, rexistros e rutinas que estarán presentes ó longo de todo o curso, terán maior significado para eles, xa que participaron desde o primeiro momento na toma de decisións ó respecto dos mesmos. Ó mesmo tempo, estes traballos, permitirán que o novo alumnado descubra o centro: mestres, dependencias e rutinas de funcionamento do mesmo. Ademais darase comezo os primeiros traballos cooperativos. Desenvolverase en setiembre, pero podería extenderse algúns días de outubro segundo a evolución da posta en práctica da mesma.	25	X		
2	Quen dixo medo? (Magosto e Samaín)	Esta unidade levarase a cabo no outono, máis en concreto nas conmemoracións de magosto e samaín. Aproveitando a celebración do samaín, a enorme carga de tradición galega coa que conta, e o motivador que resulta para o alumnado, afondaremos a través dela nos medos de cada un, e iniciaremos ao alumnado na expresión e desenvolvemento de distintas ferramentas para regular as súas emocións. Desenvolverase esta UDI de xeito paralelo a Conmemoracións, Semana Cultural intercultural... Así como outras propostas xa planificadas como as diversas secuencias didácticas e o traballo de proxectos derivado do día a día na aula.	25	X		
3	Asamblea. Encargado	Toma inicial de contacto diario cos nenos/as, rutina de	60	X	X	X

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Asamblea. Encargado	inicio do día escolar.Relacionase con outras Udis, pois neste tempo explícase que faremos ao longo do día, lembramos o que levamos feito, achegamos novas aportacións ao tema..Calendario mensual (convencional e Montessori con pinzas) e calendario semanal.Horario de rutinas.Coloquio respecto ás actividades realizadas .Procurarase detectar periodicidades, semellanzas, diferenzas...En caso de que existan datas próximas de relevancia situámoslas no calendario e falamos das actividades que se prevén.Trataremos de identificar ao mestre/a responsable como "demandante das tarefas" para que se afagan ás distintas persoas do centro.Momento de escrita colectiva e individual,Pasar lista,Autorretrato, Tempómetro (mensual)Contestamos ao correo, respetando a etapa de lectoescritura do que o fai.O día que corresponde a asignaturas de Inglés a primeira hora, estas rutinas faranse en Inglés,adaptándose ao ritmo e necesidades do alumnado.	60	X	X	X
4	Ciencia a conciencia	Dado o éxito que ten cada curso o obradoiro de experimentos entre os nenos e nenas, considero importante plantexar esta proposta, nesta ocasión a través dun obradoiro quincenal. Ademais, desenvólvense unha variedade de capacidades e habilidades de pensamento mediante a manipulación, experimentación, observación e aprendizaxe activa. O propix nenx constrúe a súa aprendizaxe, e elabora as súas propias hipóteses sobre as causas e efectos de distintos fenómenos. Dita UDI desenvolverase ó longo de todo o curso, levando a cabo un experimento cada 15 días e que culminará coa elaboración dun libro de Experimentos onde se plasman as experiencias levadas a cabo, os procesos e as explicacións pertinentes dos mesmos.Esta UDI desenvolverase de xeito paralelo a outras UDIs ou proxectos de aula que se estean a levar a cabo nese momento así como secuencias didácticas. Levaremos a cabo diferentes experimentos científicos na aula	50	X	X	X
5	O meu nome	Esta unidade vaise traballar con carácter transversal ao longo de todo curso por ser o seu nome o "texto" con maior significatividade nesta idade.A través da mesma iniciaranse no coñecemento das letras (maiúsculas) e no manexo do código lingüístico escrito. Dada a necesidade de adaptarse ao ritmo dos nenos/as prevese o trabalo desta UDI ao longo dos tres trimestres.	50	X	X	X
6	Recetario	Unha vez á semana organizaremos nas aulas de infantil un obradoiro de cociña, no que ademais de elaborar o propio prato traballaremos coa receita aspectos lóxico matemático (ó traballar coas cantidades), así como lecto-escritores no proceso de creación dun recetario invidual dos platos cociñados. Traballaremos tamén aspectos relacionados coa alimentación saudable, superar estereotipos sexistas	40	X	X	X

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	Recetario	asociados a determinados traballos e aspectos de coeducación, entre outros tamén sinalados nos diferentes indicadores establecidos para cada unha das actividades. Esta UDI desenvolverase ó longo de todo o curso cunha periodicidade semanal (ou quincenal) segundo as dinámicas que teñan lugar na aula. As receitas a elaborar terán relación coas conmemoracións e cos proxectos de aula. Cociñamos na aula e creamos un recetario.	40	X	X	X
7	Aventura polo mundo adiante	Nesta unidade didáctica que abordaremos máis en profundidade no último trimestre, imos explorar a idea da "interculturalidade". Unha maneira de explicar ao noso alumnado que as diferenzas enriquecen ao mesmo tempo que coñecen costumes e tradicións doutras culturas (bandeiras, arte, linguas...) Pero tendo en conta a idade do noso alumnado, partiremos e entenderemos como a nosa propia comunidade (neste caso o barrio de San Pedro) forma parte dun mundo moito máis grande. Esta unidade didáctica está relacionada co proxecto anual da "Semana Cultural" do noso colexio, polo que ao longo de todo o curso o grupo de 3 anos estará familiarizado co tema, profundizando máis no último trimestre.	30	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Coñecémonos. Adaptación	25

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Manexa e comprende nocións temporais básicas	TI
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Relacionase con algunha persoa da súa contorna con actitudes de respecto	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Recoñece elementos naturais básicos e mostra actitudes respectuosas cara elas	
CA4.1 - Identificar o núcleo familiar e a escola como os primeiros grupos sociais de pertenza valorando positivamente as relacións afectivas que se establecen e a súa importancia no desenvolvemento persoal.	Recoñece familia e escola como principais fontes de benestar afectivo	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.2 - Valorar a importancia das relacións sociais coas persoas da súa contorna.	Relacionase con algunha persoa da súa contorna.	
CA4.4 - Descubrir as distintas profesións, organizacións e servizos da contorna valorando as súas funcións e a importancia social da súa actividade.	Identifica e recoñece diferentes profesión e servizos da súa contorna	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario...   - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna.   - Influencia das accións das persoas no medio físico, no patrimonio natural e cultural e no cambio climático.   - A escola.

UD	Título da UD	Duración
2	Quen dixo medo? (Magosto e Samaín)	25

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.4 - Descubrir e recoñecer os elementos máis identificativos do patrimonio natural, tanto da contorna coma da comunidade.	Participa en actividades de descubrimento dos elementos máis identificativos do patrimonio natural e social da súa contorna.	TI
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa en actividades de carácter tradicional valorándoas positivamente	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.   - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.   - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
3	Asamblea. Encargado	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciase nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números	TI
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Identifica nocións temporais básicas.	
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Mostra certas habilidades para a resolución de problemas	
CA3.2 - Establecer relacións causa-efecto entre o medio natural e social a partir do coñecemento e da observación dalgúns fenómenos naturais e dos elementos patrimoniais presentes no medio físico.	Identifica algún fenómeno natural e os seus efectos.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Emprego de cuantificadores básicos contextualizados.   - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidadade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir.   - Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario...   - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna.   - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas.

UD	Título da UD	Duración
4	Ciencia a conciencia	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Explora os atributos de diferentes obxectos a través da manipulación	TI
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Recoñece algún cuantificador básico.	
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciase nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números	
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Recoñece formas xeométricas básicas	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Participa en actividades manipulativas de calquer tipo.	
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Identifica nocións temporais básicas.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Deseña solucións para resolver diferentes situacións problemáticas e/ou retos	
CA2.4 - Expor hipóteses acerca do comportamento de certos elementos ou materiais verificándoos a través da manipulación e da actuación sobre eles.	Plantexa hipóteses con certo criterio e confirma ou descarta as mesmas.	
CA2.5 - Utilizar diferentes estratexias para a toma de decisións con progresiva autonomía afrontando o proceso de creación de solucións orixinais en resposta aos retos que se lle presenten.	Emprega estratexias, con axuda , e deseña solucións para resolver retos.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións alleas.	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Identifica elementos naturais imprescindibles na vida das persoas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración.   - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación.   - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados.   - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir.   - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento.   - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna.   - Modelo de control de variables. Estratexias e técnicas de investigación: ensaio-erro, observación, experimentación, formulación e comprobación de hipóteses, realización de preguntas, manexo e procura en distintas fontes de información.   - Estratexias de planificación, organización ou autorregulación de tarefas. Iniciativa na procura de acordos ou consensos na toma de decisións.

Contidos
- Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento.   - Coavaliación do proceso e dos resultados. Achados, verificación e conclusións.   - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos.   - Resolución de situacións problemáticas empregando diferentes magnitudes.   - Experimentación de accións cos elementos naturais: auga, terra, aire. Características e comportamento (peso, capacidade, volume, mesturas ou transvasamentos).

UD	Título da UD	Duración
5	O meu nome	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Recoñece algún cuantificador básico.	TI
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciase nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Emprego de cuantificadores básicos contextualizados.   - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna.

UD	Título da UD	Duración
6	Recetario	40

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Explora os atributos de diferentes obxectos a través da manipulación	TI
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Recoñece algún cuantificador básico.	
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Iniciase nas habilidades de cálculo e recoñecemento dos números	
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Participa en actividades manipulativas de calquer tipo.	
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Identifica nocións temporais básicas.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega o corpo para facer medicións sinxelas.	
CA2.6 - Programar secuencias de accións ou instrucións para a resolución de tarefas analóxicas e dixitais que favorezan o desenvolvemento de habilidades básicas de pensamento computacional.	Participa en actividades de resolución de tarefas analóxicas e dixitais.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Participa en propostas cooperativas e valora as aportacións alleas.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Participa en actividades STEAM.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración.   - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación.   - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados.   - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidadade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir.   - Resolución de situacións problemáticas empregando diferentes magnitudes.

UD	Título da UD	Duración
7	Aventura polo mundo adiante	30

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.1 - Mostrar unha actitude de respecto e coidado e protección cara ao medio natural e os animais identificando o impacto dalgunhas accións humanas sobre el.	Respecta e coida o medio ambiente	TI
CA3.4 - Descubrir e recoñecer os elementos máis identificativos do patrimonio natural, tanto da contorna coma da comunidade.	Recoñece os elementos do noso entorno natural e comunitario de maneira básica	
CA4.6 - Identificar elementos propios do patrimonio cultural de Galicia e algúns dos seus personaxes máis relevantes.	É capaz de recoñecer algúns elementos do patrimonio cultural de Galicia e algúns dos seus personaxes máis destacados de forma básica e identificable	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.   - O barrio e o concello: servizos, características e funcións.   - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.   - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Nesta área DEC trataremos de facilitar ao alumnado ambientes enriquecedores e motivadores, que faciliten a aprendizaxe do alumnado.

A achega de distintas opcións para o acceso aos contidos, o deseño de ambientes de aprendizaxe ricos en recursos e oportunidades, a promoción da motivación ou o emprego de metodoloxías activas serán eixes básicos da intervención educativa, aproveitando a curiosidade que ten o alumnado por explorar e descubrir o mundo que o rodea.

Acadar uns sólidos vínculos afectivos entre o profesorado e o alumnado do grupo será primordial, de xeito que este último sinta o necesario equilibrio e seguridade emocional para afrontar os retos e as experiencias do día a día.

Tódalas actividades deseñadas nesta programación teñen unha gran carga motivadora que respondan á idade e á diversidade do alumnado, de cara a lles facilitar a exploración da contorna.

As proposta de situacións de aprendizaxe contextualizadas a partir das súas experiencias e coñecementos previos para garantir a significatividade son maioritariamente o punto de partida das Unidades Didácticas, nas cales as nocións matemáticas, espaciais e temporais son as ferramentas de traballo no desenvolvemento dos procesos de razoamento lóxico e método científico.

Tendo en conta a idade á que vai destinada esta programación (3 anos) a curiosidade, a realización de actividades manipulativas e sensoriais, a resolución de retos e situacións problemáticas e a busca de solucións de maneira autónoma e imaxinativa son a base do proceso ensino-aprendizaxe. Ademais, os ritmos individuais de aprendizaxe do alumnado traran de respetarse co plantexamento e flexibilidade das actividades programadas.

Ao longo das actividades empregaremos dinámicas individuais, de parella, grupos ou equipos (fomentando o traballo colaborativo e cooperativo) e de gran grupo. A adquisición de autonomía favorecerá a capacidade de aprender por si mesmos, pero tamén promoverá o traballo en equipo.

Ofreceranse sempre actividades onde se desenvolvan diferentes tipos de habilidades e capacidades, coma a sensibilización cara ao medio ambiente e a necesidade de actuar para preservalo, mediante a integración de hábitos de vida sans e sustentables.

O achegamento á contorna próxima fomentará a súa exploración activa, o seu coñecemento, gozo e respecto, así como o descubrimento da contorna máis afastada a través das experiencias vividas e dos medios tecnolóxicos e analóxicos que susciten o interese do alumnado por coñecelas.

En canto ao deseño e a organización de ambientes de aprendizaxe, estes serán amables e agradables e que propicien a comodidade e a seguridade das nenas e dos nenxs, coidando de xeito especial o seu equilibrio estético, a

súa versatilidade e a interacción e relacións coas persoas e cos obxectos. (RECUNCHOS DE TRABALLO)

Nestos recantos disponemostos pola aula, os materiais estarán adaptados ás súas características, serán o máis diversos posible e con múltiples posibilidades en función das necesidades, organizados de maneira accesible co obxecto de favorecer a corresponsabilización no seu coidado e organización.

Estará presente na aula unha oferta ampla de materiais de diferente tipo e coidaranse dun xeito especial os materiais continuos, os inespecíficos e os elementos do medio natural e sociocultural que favorezan a relación coa identidade e creen uns ambientes significativos, ademais de espertar o interese por explorar e experimentar cos diferentes recursos.

Na selección e utilización dos materiais e dos espazos, farase unha criba de cara a evitar desigualdades por razón de xénero e a transmisión de actitudes e comportamentos sexistas a través do currículo oculto.

En canto á organización do tempo e dos espazos, será flexible, adaptándose e respondendo ás características das tarefas e ás necesidades e ritmos das nenas e dos nenos.

O noso barrio, a contorna, e o coñecemento dos elementos identitarios da cultura propia teñen un gran peso nesta programación, tomando o alumnado conciencia da influencia que ten a presenza das persoas do seu arredor.

Por último, tamén teñen cabida e gran importancia o deseño de situacións STEAM que faciliten a aplicación das habilidades do pensamento computacional e que axuden o alumnado a superar situacións problemáticas de xeito creativo e orixinal. Isto sempre desde un enfoque coeducativo e posibilitando situacións que favorezan a expresión asertiva e a escoita activa das emocións, propias e alleas.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais expresión artística: cartolinas, tixeiras, ceras, pinturas, pinceis, cartón, plastilina...
Tecnolóxico: ordenador, cámara de fotos, pizarra dixital, tablet...
Materiais propios para manipulación, experimentación, sensoriais: mesa de luz, pipetas, básculas, mesas sensoriais con area, fariña...
Biblioteca do centro e de aula
A contorna: o barrio, asociación, parques, tendas...
Profesioanais do centro, docentes, familias, visitas e charlas...
Material psicomotricidade: cordas, picas, ladrillos, pelotas..
Material non estruturado: pezas soltas de madeira, cartón, refugallo...
Mesa de luz

Na etapa de Educación Infantil, a elección do material e dos recursos didácticos desempeña un papel fundamental no proceso de ensino-aprendizaxe dos máis pequenos. A través deste material, buscamos proporcionar un ambiente enriquecedor e motivador que fomente a súa curiosidade, creatividade e desenvolvemento integral. Xustificamos así a importancia de seleccionar con coidado os recursos pedagóxicos, que deben ser axeitados ás necesidades, intereses e ritmos dos nenos e nenas, facilitando así a súa exploración e descubrimento do mundo que os rodea. Ademais, promovemos o uso de material que apoie a aprendizaxe STEAM (Ciencia, Tecnoloxía, Enxeñaría, Arte e Matemáticas) e a expresión artística, así como o respecto á identidade cultural galega e o medio ambiente.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial nesta etapa estará orientada a identificar as condicións iniciais individuais e o ritmo e as características da evolución de cada nena ou neno. Para estes efectos, tomaranse en conta as entrevistas coas familias, titores legais, informes externos (escola infantil, diagnósticos médicos ou psicopedagóxicos...)

Esta avaliación inicial efectuarase unha vez superado o período de adaptación e tendo en conta a información obtida durante este período, pero se agardará a que o alumno se amose adaptado ás rutinas e a realidade da aula..

Nestta avaliación promoverase o uso xeneralizado de instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva de todo o alumnado. Nese sentido, a observación directa e sistemática constituirá a principal técnica do proceso de avaliación, sen prexuízo do posible emprego, xunto a esta técnica principal, doutras técnicas cun carácter accesorio como a análise das producións das nenas e dos nenos.

Esta avaliación inicial recolle información relevante do alumno, que nos axuda a determinar as n.e.e. e construír o programa educativo acorde cos obxectivos xerais da aula de aprendizaxe de tarefas e cos obxectivos específicos para conseguir o máximo desenvolvemento persoal e social de todos e cada un dos nosos alumnos e alumnas.

Interesa saber que é o que o alumno e alumna coñece e sabe facer, con que axudas mellora, como recolle e procesa a información que lle damos, canto tempo é capaz de permanecer centrado nunha tarefa, en que condicións aprende mellor e que intereses e motivacións ten ante a aprendizaxe...

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución de criterios para cada materia segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación (sen dificultade, en proceso, con dificultade) de forma que o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de cosecución observado pola mestra ou mestre

Criterios de recuperación:

_____

6. Medidas de atención á diversidade

Para desenvolver esta programación didáctica atenderase ás medidas de atención á diversidade tendo en conta as necesidades e características do alumnado. Deste xeito, nas unidades didácticas recolleranse criterios de avaliación, contidos, obxectivos e a súa contribución á adquisición das competencias clave secuenciadas de forma coherente co nivel de aprendizaxe do alumnado.

Esta programación didáctica ten en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe do alumnado, para favorecer a capacidade de aprender por si mesmos e promover o traballo en equipo, fomentar especialmente unha metodoloxía centrada na actividade e participación do alumnado.

Outra medida é a inclusión de actividades e tarefas que manteñen a cooperación e o traballo en equipo para a súa realización. A axuda entre iguais permitirá que o alumno aprenda dos demais estratexias, destrezas e habilidades que contribuirán ao desenvolvemento e adquisición das competencias clave.

Á hora de programar, tivéronse en conta as seguintes estratexias metodolóxicas:

- A aprendizaxe cooperativa promove o desenvolvemento das relacións sociais, a aprendizaxe entre iguais, a construción da igualdade social entre todos os alumnos e alumnas, a aprendizaxe de todos e todas no contexto natural da aula, a aprendizaxe a través da creación e resolución de conflitos sociocognitivos... É un enfoque interactivo que permite que os alumnos e alumnas aprendan uns doutros.

- As actividades de aprendizaxe son graduadas e diversificadas, de modo que existe un amplo menú a través do cal se poida chegar aos obxectivos e alcanzar as competencias básicas. Deste xeito, ademais todo o alumnado pode participar da actividade en función do seu nivel de competencia.

- As actividades son abertas, realizables a un nivel ou outro, por tódolxs alumnxs con máis ou menos axuda. Son actividades que implican diferentes niveis de dificultade, pero todas relacionadas cos mesmos contidos.
- A aprendizaxe por proxectos, os centros de interese, os talleres, recunchos de traballo tamén nos axudan a dar resposta á diversidade.
- Encanto aos materiais e recursos didácticos serán variados e adaptados á diversidade de capacidades e características do alumnado, de modo que utilicen códigos comunicativos diversos (visuais, verbais, escritos, auditivos, orais...).
- A organización dos espazos e dos tempos tratan de favorecer que se produzan situacións diversas dentro da aula: traballo individual, en pequeno grupo e en gran grupo, actividades comúns e actividades diferenciadas, etc. Doutra banda, a programación ten en conta que se incorporen outros mestres/as dentro da aula e que compartan coa titora ou cos profesores e profesoras de área o proceso de ensino aprendizaxe.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Xestión emocional	X	X					
ET.2 - Movemento e hábitos de control corporal				X			
ET.3 - Manifestacións da comunicación e da linguaxe			X				
ET.4 - Pautas elementais de convivencia e relación social	X						
ET.5 - Descubrimento da contorna, dos seres vivos que nela conviven e das características físicas e sociais do medio en que viven				X			
ET.6 - Educación igualitaria e libre de estereotipos			X				
ET.7 - Educación en valores			X				
ET.8 - Educación para o consumo responsable e sustentable						X	
ET.9 - Hábitos saudables						X	

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoracións e festas	planificar e participar en distintas celebracións ao longo do curso (Samaín, Nadal, Día da Paz,	X	X	X
Semana Cultural do centro	Cada ano o centro escolle unha temática sobre a cal se programa e traballa a nivel aula e centro.	X	X	X
Saídas	Actividade para reforzar contidos traballados na aula	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visitas	Tanto familias coma expertos se achegan á nosa aula para participar das actividades programadas	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Reflexiono se os contidos son os indicados para x alumnx
A selección e temporalización de contidos e actividades foi axustada
Metodoloxía empregada
Realizouse unha avaliación inicial para axustar a programación á situación real de aprendizaxe.
Utilizo suficientes criterios de avaliación que atendan de maneira equilibrada a avaliación dos diferentes contidos
Utilizo diferentes técnicas de avaliación en función da diversidade de alumnos/as, das diferentes áreas/materias, das Ou.D.
Analizo e deseño dentro da programación didáctica as competencias básicas necesarias para a área ou materia
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Adaptado o material didáctico e os recursos á característica e necesidades dos alumnos realizando traballos individualizados e diferentes tipos de actividades
Utilizáronse recursos variados (audiovisuais, informáticos, sensoriais, etc.).
Medidas de atención á diversidade
Teño en conta o nivel de habilidades dos alumnos, os seus ritmos de aprendizaxes, as posibilidades de atención, o grao de motivación, etc., e en función deles, adapto os distintos momentos do proceso ensino- aprendizaxe (motivación, contidos, actividades, ...).
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Houbo coordinación con outros profesores.

Descrición:

A programación valorarase a través da realización dunha rúbrica na que se puntuarán os indicadores citados anteriormente. Ademais, o equipo de coordinación infantil reunirase periódicamente para revisar e proporcionar melloras na programación.

Estes indicadores son ferramentas que axudan a medir o éxito da profesora e a súa capacidade para fomentar o crecemento dos nenos en áreas como o desenvolvemento cognitivo, social, emocional e físico.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O procedemento de seguimento para a avaliación docente na programación de 4º de Educación Infantil no CPR Vilas Alborada baséase nunha avaliación continua e reflexiva da práctica docente. Este proceso consta das seguintes fases:

1. Recollida de Evidencias: A profesora deberá recoller evidencias da súa práctica a través de observacións en clase, traballo do alumnado, resultados de avaliación, material didáctico utilizado, e interacción coas familias.
2. Autoavaliación: A docente reflexionará sobre a súa propia práctica, identificando fortalezas e áreas de mellora. Esta autoavaliación debe ser honesta e baseada en evidencias concretas.
3. Coordinación e Formación Continua: A profesora participará en reunións de coordinación co equipo docente e recibirá formación continua para fortalecer as súas habilidades pedagóxicas.
4. Reflexión individual: A avaliadora externa e a propia profesora analizarán as evidencias recollidas e realizarán unha avaliación final. Esta avaliación terá en conta o desempeño da docente, o logro de obxectivos na programación e a súa contribución ao desenvolvemento integral dos nenos e nenas.

Propostas de Mellora:

1. Diversificación de Estratexias: A docente pode explorar unha maior variedade de estratexias pedagóxicas para adaptarse ás diferentes necesidades do alumnado e ofrecer experiencias de aprendizaxe máis ricas e inclusivas.
2. Comunicación con Familias: Mellorar a comunicación coas familias para involucralas máis activamente no proceso educativo e coñecer as súas expectativas e necesidades. Seguiranse empregando canles de comunicación directas, correo electrónico de aula
3. Seguimento Personalizado: Implementar un seguimento máis individualizado dos nenos e nenas, identificando áreas onde poidan necesitar apoio adicional e adaptando a ensinanza en consecuencia.
4. Seguimento de Metas Persoais: Estableceranse metas persoais para a práctica docente e realizarase un seguimento regular para avaliar o progreso.

Este procedemento de seguimento e as propostas de mellora teñen como obxectivo principal asegurar unha práctica docente de calidade, centrada no desenvolvemento integral dos nenos e nenas e na súa preparación para os retos futuros.

9. Outros apartados